

समाज भूषण बाबूराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे २

सत्रांत परिक्षा २०१७-२०१८

विषय - मराठी साहित्यविचार विशेषस्तर अभ्यासपत्रिका - ३ (S-3)

तृतीय वर्ष कला

वेळ - २ तास

गुण - ६०

सूचना - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालीलपैकी सात प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दात लिहा.

१४

१. साहित्याचे दोन वर्ग कोणते ?
२. भामहाने सांगितलेली साहित्याची व्याख्या लिहा.
३. पाश्चात्य समीक्षक व्हॅजलिट'ने केलेली साहित्याची व्याख्या.
४. 'अनुभव' या संकल्पनेतील तीन घटक कोणते ?
५. कला व्यापाराची तीन केंद्रे कोणती ?
६. संस्कृत साहित्य मीमांसक मम्मट याने सांगितलेली साहित्याची प्रयोजने.
७. 'विरेचन' ही संकल्पना कोणी मांडली ?
८. साहित्यनिर्मितीच्या शक्ती कोणत्या ?
९. 'हेमचंद्र' या समीक्षकाने प्रतिभेची केलेली व्याख्या.
१०. शब्दाच्या ठिकाणी वसणाऱ्या त्रिविध शक्ती कोणत्या ?

प्र.२. खालीलपैकी दोन प्रश्नांची ५० शब्दांत लिहा.

८

१. साहित्यातील अनुभवाचा विशेष - 'भावनात्मकता'
२. साहित्याचे प्रयोजन - 'जिज्ञासातृप्ती'
३. साहित्यनिर्मितीची शक्ती - 'स्फूर्ती'
४. व्यवहारभाषेचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा.

१८

१. वास्तव आणि कल्पित यातील संबंध स्पष्ट करा.
२. साहित्यनिर्मितीत प्रतिभाशक्तीचे कार्य विशद करा.
३. साहित्यिकाच्या व्यक्तिमत्त्वाची गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
४. मम्मटाने सांगितलेली साहित्याची प्रयोजने स्पष्ट करा.
५. ललित साहित्याच्या संदर्भात बोलीभाषेचे स्वरूप व महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर ३०० शब्दांत लिहा.

२०

१. शास्त्रीय साहित्य आणि ललित साहित्य यातील फरक स्पष्ट करा.
२. साहित्यनिर्मितीस आवश्यक असणाऱ्या घटकांचा सविस्तर परिचय करून द्या.
३. ललित साहित्याची भाषा, व्यवहार भाषा आणि शास्त्रीय साहित्याची भाषा यातील साम्य भेद सोदाहरण स्पष्ट करा.